

ZAKON O KAZENSKEM POSTOPKU (ZKP)

z novelo ZKP-P

Uvodna pojasnila

dr. Miha Šepec

LEXPERA®

ZALOŽBA

Ljubljana 2024

Predgovor

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-P) je Državni zbor sprejel 19. 6. 2024 po skrajšanem postopku. Veljati je začel petnajsti dan po objavi, uporabljati pa se začne tri mesece po uveljavitvi. Izjema so spremenjeni 149.a, 149.b, 149.c in 149.č člen, povezani s prikritimi preiskovalnimi ukrepi pridobivanja prometnih podatkov, ter spremenjeni 153., 154. in 156. člen, ki urejajo pridobitev bančnih podatkov; ti se uporabljajo od 12. 8. 2024, ko se aktivira razveljavitev členov po stari ureditvi po odločbi US RS U-I-144/19 z dne 6. 7. 2023 (tretji del odločbe).

Novela je razmeroma obsežna in vsebuje 39 členov. Največji in vsebinsko najpomembnejši del posegov so spremembe prikritih preiskovalnih ukrepov glede prometnih in bančnih podatkov, uvedene na podlagi navedene odločbe Ustavnega sodišča.

V noveli sta upoštevana še dve ustavni odločbi. Tako je v odločbi U-I-418/18, Up-920/18 z dne 5. 11. 2020 Ustavno sodišče ugotovilo neustavnost zakona, ker ne vsebuje mehanizmov za izključitev nevarnosti, da je pravnomočna odločitev o ugoditvi predlogu za nadomestno izvršitev kazni zapora, vložena v korist obsojenega, ki je v času vložitve predloga na prostosti, sprejeta šele, ko obsojenec že prestaja kazen zapora, in za izključitev nevarnosti, da zaradi poteka časa vsebinska odločitev o predlogu sploh ne bo sprejeta. V odločbi U-I-409/19, Up-1455/19 z dne 8. 12. 2022 pa je ugotovilo neustavnost, ker zakon obsojencu ne omogoča, da v zvezi z vloženo zahtevo za varstvo zakonitosti predlaga odlog ali prekinitev izvršitve kazni zapora.

Dodatne spremembe so uvedene zaradi implementacije evropskih direktiv, ki sta bili v ZKP že vneseni, vendar je Evropska komisija ugotovila, da nekatere njune določbe niso prenesene ali so prenesene

pomanjkljivo. Po določbah Direktive 2013/47/EU o pravici do dostopa do odvetnika v kazenskem postopku policija ne bo več mogla zbirati obvestil od osumljenca in narediti uradnega zaznamka, če bo osumljenec želel zagovornika, ta pa ne bo prišel v roku, ki ga določi policija. Prav tako tudi preiskovalni sodnik ne bo več mogel zaslišati obdolženca brez zagovornika, če ga obdolženec želi, vendar zagovornik na zaslišanju ni navzoč, čeprav je bil o zaslišanju obveščen. Po določbah Direktive (EU) 2016/800 o procesnih jamstvih za otroke, ki so osumljene ali obdolžene osebe v kazenskem postopku bodo mladoletnikom po novem poleg temeljnih pravic predstavljeni tudi splošni vidiki postopka, poleg tega jim bo omogočen ponovni zdravniški pregled, če bo potreben.

Uvedene so še nekatere manjše spremembe, med drugim možnost tolmačenja prek videokonference, možnost, da službe za podporo oškodovancem izdelajo individualno oceno ogroženosti oškodovancev, spremenjena ureditev zadržanja za potrebe zaslišanja priče, dodana je pravna podlaga za nočne obiske pripornika in za možnost, da pripornik čisti skupne prostore, možnost, da sodišča odločbam priložijo tudi poenostavljeno spisano odločbo, ki sicer ni pravno zavezujoča (namenjena je le temu, da jo oseba, na katero je odločba naslovljena, lažje razume).

Namen uvodnih pojasnil je bralca podrobno seznaniti z vsemi spremembami, ki jih prinaša novela ZKP-P, dodana pa je tudi kratka kritika oziroma ocena novosti.

V knjigi je objavljeno tudi podrobno stvarno kazalo, pripravljeno za potrebe komentarja Zakona o kazenskem postopku, ki je pri GV Založbe leta 2023 izšel v treh knjigah.

Novelo kot celoto ocenjujem kot dobro. Implementacija popravkov obeh evropskih direktiv ni sporna, saj novelirane določbe prinašajo višjo raven pravne zaščite obdolžencev v kazenskih postopkih. Enako lahko rečem za popravke besedila, ki so posledica treh ustavnih odločb, pri čemer je Ustavno sodišče v vseh treh primerih od zakonodajalca zahtevalo spremembo zakona in ga tudi zelo podrobno usmerilo, kako naj zakonsko besedilo spremeni. Tudi druge manjše spremembe načeloma niso sporne. Kot slaba zapisa ocenjujem le dve novi določbi. Prva je vnos načela hitrega postopanja po novem 421.a členu. Ker v določbi ni

določen rok, v katerem morajo sodišča v predmetnih zadevah odločiti, dejansko ne prinaša nikakršnih konkretiziranih pravil za postopek in tako pusti vtis nekakšnega pokroviteljskega napotila sodiščem, da naj v takih primerih hitro odločajo. Še bolj sporna pa je določba 143.d člena, v katerem so uvedene poenostavljene obrazložitve za ranljive osebe. Zakon od pravnikov ne more zahtevati, da prilagajamo svojo stroko tistim, ki našega jezika ne razumejo. Problematično je tudi, kdo so te ranljive osebe in na kakšen način naj jim sodišča pišejo obrazložitve (kako bo videti ta obrazložitev, če bo ranljiva oseba 10-letni otrok). Zakonodajalec te spremembe ni dobro premislil in tudi ni podal nobene konkretne usmeritve, kako oblikovati te poenostavljene obrazložitve. Vsekakor pa zakon od pravne stroke ne more zahtevati takega poenostavljanja našega dela.

dr. Miha Šepec

Maribor, avgusta 2024

Kazalo

Uvodna pojasnila

1. Implementacija evropskih direktiv	17
1.1. Direktiva 2013/48/EU o pravici do dostopa do odvetnika	17
1.2. Direktiva (EU) 2016/800 o procesnih jamstvih za otroke	21
2. Implementacija odločbe US RS U-I-144/19 glede prikritih preiskovalnih ukrepov (prometni in bančni podatki; tretji del odločbe)	23
2.1. Člen 149b ZKP	24
2.2. Člen 149c ZKP	32
2.3. Člen 156 ZKP	36
2.4. Druge spremembe glede prikritih preiskovalnih ukrepov	41
3. Implementacija dveh ustavnih odločb glede predloga za nadomestno izvršitev kazni in predloga za odložitev ali prekinitev izvršitve zaporne kazni	43
3.1. Odločba US RS U-I-418/18, Up-920/18 glede predloga za nadomestno izvršitev zaporne kazni	43
3.2. Odločba US RS U-I-409/19, Up-1455/19 glede zahteve za varstvo zakonitosti in predloga za odložitev ali prekinitev zaporne kazni.	46
4. Druge spremembe.	51
4.1. Tolmačenje prek videokonference in druge spremembe, povezane z videokonferenco (8., 74. in 84.a člen).	52
4.2. Vodenje kazenskih evidenc (135. člen)	53

4.3. Individualna ocena ogroženosti oškodovancev (143.č člen)	53
4.4. Poenostavljena obrazložitev (143.d člen)	54
4.5. Zadržanje prič za namen zaslišanja (149. člen)	57
4.6. Uničenje gradiva, pridobljenega na podlagi prikritih preiskovalnih ukrepov (154. člen).	59
4.7. Pravna podlaga za nočne obiske pripornika in za opravljanje dela (213.a, 213.b, 213.č člen).	61
4.8. Redakcijske in druge minimalne spremembe.	61
5. Prehodne in končne določbe	63

Zakon o kazenskem postopku

Prvi del SPLOŠNE DOLOČBE

I. poglavje: Temeljna načela	65
II. poglavje: Pristojnost sodišč	73
1. Stvarna pristojnost in sestava sodišč	73
2. Krajevna pristojnost	77
3. Združitev in izločitev postopka	78
3.a Prenos stvarne pristojnosti	81
4. Prenos krajevne pristojnosti	81
5. Posledice nepristojnosti in spor o pristojnosti	82
III. poglavje: Izločitev	83
IV. poglavje: Državni tožilec	87
V. poglavje: Oškodovanec in zasebni tožilec	89
VI. poglavje: Zagovornik	98
VII. poglavje: Vloge in zapisniki	102
VIII. poglavje: Roki	111

IX. poglavje: Stroški kazenskega postopka	113
X. poglavje: Premoženjskopravni zahtevki	118
XI. poglavje: Izdaja in naznanitev odločb	122
XII. poglavje: Vročanje pisanj in pregledovanje spisov	125
XIII. poglavje: Izvršitev odločb	133
XIV. poglavje: Pomen izrazov v zakonu in druge določbe . . .	137

Drugi del
POTEK POSTOPKA

A. PREDHODNI POSTOPEK	147
XV. poglavje: Predkazenski postopek	147
XVI. poglavje: Preiskava	202
XVII. poglavje: Ukrepi za zagotovitev obdolženčeve navzočnosti, za odpravo ponovitvene nevarnosti in za uspešno izvedbo kazenskega postopka	215
1. Skupna določba.	215
2. Vabilo	215
3. Privedba.	217
4. Obljuba obdolženca, da ne bo zapustil prebivališča . . .	217
4.a Prepoved približanja določenemu kraju ali osebi	218
4.b Javljanje na policijski postaji	219
5. Varščina.	219
5.a Hišni pripor.	221
6. Pripor.	223
7. Izvrševanje pripora	228
XVIII. poglavje: Preiskovalna dejanja	237
1. Hišna in osebna preiskava	237
2. Zaseg predmetov.	244
3. Ravnanje s sumljivimi stvarmi	251

4.	Zaslišanje obdolženca	252
5.	Zasliševanje prič	255
6.	Ogled	266
7.	Izvedenstvo	267
XIX.	poglavje: Obtožnica in ugovor zoper obtožnico	275
B.	GLAVNA OBRAVNAVA IN SODBA	282
XIX.a	poglavje: Predobravnavni narok	282
XX.	poglavje: Priprave na glavno obravnavo	287
XXI.	poglavje: Glavna obravnava	291
1.	Javnost glavne obravnave	291
2.	Vodstvo glavne obravnave	292
3.	Pogoji za glavno obravnavo	296
4.	Preložitev in prekinitev glavne obravnave	298
5.	Zapisnik o glavni obravnavi	299
6.	Začetek glavne obravnave in zaslišanje obtoženca	302
7.	Dokazni postopek	305
8.	Sprememba in razširitev obtožbe	312
9.	Beseda strank	313
XXII.	poglavje: Sodba	315
1.	Izrekanje sodbe	315
2.	Vrste sodb	315
3.	Razglasitev sodbe	317
4.	Pisna izdelava in vročitev sodbe	319
C.	POSTOPEK S PRAVNIMI SREDSTVI	322
XXIII.	poglavje: Redna pravna sredstva	322
1.	Pritožba zoper sodbo sodišča prve stopnje	322
a)	Pravica do pritožbe	322
b)	Vsebina pritožbe	324
c)	Razlogi, s katerimi se sme sodba izpodbijati	325

d) Postopek s pritožbo.	328
e) Meje preizkusa sodbe sodišča prve stopnje	332
f) Odločbe sodišča druge stopnje o pritožbi	333
2. Pritožba zoper sodbo sodišča druge stopnje	337
3. Pritožba zoper sklep	338
XXIV. poglavje: Izredna pravna sredstva	340
1. Obnova kazenskega postopka	340
3. Zahteva za varstvo zakonitosti	345
D. SKRAJŠANI IN POENOSTAVLJENA POSTOPKA TER POSEBNE DOLOČBE ZA IZREKANJE SODNEGA OPOMINA IN ZA POSTOPEK PROTI MLADOLETNIKOM	351
XXV. poglavje: Skrajšani postopek pred okrajnim sodiščem	351
XXV.a poglavje: Postopek za izdajo kaznovalnega naloga . . .	358
XXVI. poglavje: Posebne določbe o izrekanju sodnega opomina	360
XXVI.a poglavje: Sporazum o priznanju krivde	361
XXVII. poglavje: Postopek proti mladoletnikom	365
1. Splošne določbe	365
2. Sestava sodišča	373
3. Uvedba postopka	374
4. Pripravljalni postopek	376
5. Postopek pred senatom za mladoletnike	380
6. Pravna sredstva	383
7. Nadzorstvo sodišča nad izvajanjem ukrepov	384
8. Ustavitev izvrševanja in sprememba odločbe o vzgojnih ukrepih	385

Tretji del
POSEBNI POSTOPKI

XXVIII. poglavje: Postopek za uporabo varnostnih ukrepov, za odvzem premoženjske koristi, podkupnin ter denarja ali premoženja nezakonitega izvora in za preklic pogojne obsodbe	386
XXIX. poglavje: Postopek za odločbo o izbrisu obsodbe in o prenehanju varnostnih ukrepov in pravnih posledic obsodbe	399
XXX. poglavje: Postopek za mednarodno pravno pomoč in izvršitev mednarodnih pogodb v kazenskoopravnih stvareh	401
XXXI. poglavje: Postopek za izročitev obdolžencev in obsojencev.	410
XXXII. poglavje: Postopek za povrnitev škode, rehabilitacijo in uveljavitev drugih pravic oseb, ki so bile neupravičeno obsojene ali jim je bila neutemeljeno vzeta prostost	422
XXXIII. poglavje: Postopek za izdajo tiralice in razglasa	427
XXXIV. poglavje: Prehodne in končne določbe	429
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-A)	433
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-D)	435
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-E)	436
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-F).	437

Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-G)	438
Iz Zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o kazenskem postopku (ZKP-H)	442
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-I)	443
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-J)	446
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-K)	447
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-L)	449
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-N)	450
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-O)	453
Iz Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-P)*.	455
Stvarno kazalo	457